

12.00.09 – кылмыш-жаза процесси, криминалистика; ыкчам-издөө иши адистиги боюнча юридика илимдеринин кандидаты илимий даражасын изденип алууга сунуш кылынган “Кылмыш иштери боюнча коргоо тараптын купуя сырды коргоону камсыз кылуу көйгөйлөрү” темасындагы Асанова Умутай Алибаевнанын кандидаттык диссертациясына илимий жетекчинин

ПИКИРИ

У.А. Асанованын диссертациясынын темасынын актуалдуулугу кылмыш - жаза сот өндүрүшү чөйрөсү үчүн маалыматтын жогорку маанилүүлүгү менен аныкталат, анын негизинде кылмыш жасоо жагдайлары жана башка маанилүү фактылар белгиленет, чечимдер кабыл алынат жана сот өндүрүшүнө катышкан адамдардын укуктарын жана эркиндиктерин, анын ичинде мыйзам тарабынан корголуучу купуя сырга болгон укуктарын чектөөгө багытталган процессуалдык аракеттер жүргүзүлөт.

Маалымат жүгүртүүдө пайда болгон мамилелерди жөнгө салуунун натыйжалуулугун жогорулатууга багытталган мыйзамдардагы болуп жаткан өзгөрүүлөр, ошондой эле изилдөө темасынын актуалдуулугун тастыктап турат.

Практикалык көз караштан алганда, кылмыш – жаза сот өндүрүшүндө маалыматтын айрым түрлөрүнүн сакталышын камсыз кылуу, мындай мүмкүнчүлүк камсыз кылынган же тыюу салынган адамдардын чөйрөсүнүн айрым маалыматтарына жетүүнүн чектөө даражасын жана тартибин аныктоо сыяктуу көйгөйлөр менен байланышкан.

Изилдөөнүн максаты мыйзам менен корголуучу адвокаттык купуя сырдын режимин укуктук жөнгө салуу боюнча жалпы теориялык концептуалдык жоболорду комплекстүү ыкманын негизинде иштеп чыгууда, ошондой эле адвокаттык купуя сырды сактоону камсыз кылуунун кылмыш – жаза процессуалдык механизмин өркүндөтүү жана ишеним артуучуга квалификациялуу юридикалык жардам көрсөтүүдө маалыматтардын купуялуулугунун кепилдиктерин бекемдөө боюнча илимий негизделген сунуштарды иштеп чыгууда жана киргизүүдө турат.

Диссертациялык иштин объектиси жана изилдөө предмети туура аныкталган. Диссертация жетиштүү методологиялык базага негизделген. Изилдөөнүн методологиялык негизи илимий билимдердин философиялык, жалпы илимий жана жеке илимий методдорунун жыйындысынан түзүлгөн. Диссертациялык изилдөөнүн ченемдик, теориялык жана эмпирикалык негиздери да талашсыз.

Иштин илимий жаңылыгы. Сунуш кылынган диссертациялык иш Кыргыз Республикасындагы алгачкы илимий изилдөөлөрдүн бири болуп саналат, анда КМШнын айрым өлкөлөрүнүн илимий-практикалык

тажрыйбасын жалпылоого жана адвокаттык купуя сырдын укуктук режими менен байланышпаган мурда начар изилденген же каралбаган актуалдуу көйгөйлөрдү автордук түшүнүүгө негизделген адвокаттык купуя сырды комплекстүү тутумдуу концептуалдуу изилдөөгө аракет жасалган. Диссертациялык иш ишеним берүүчүдөн алынган жана мыйзам чыгаруучулар тарабынан корголууга тийиш болгон жашыруун маалыматты укуктук коргоого тиешелүү бардык артыкчылыктуу багыттары боюнча адвокаттык купуя сырдын актуалдуу көйгөйлүү аспектилерин изилдөөдө жаңы тутумдук мамилеге негизделет. Иште адвокаттык купуя сырдын жаңы укуктук режимин киргизүү аракети жасалган, бул адвокатура жөнүндө илим үчүн принципалдуу жаңы болуп саналат.

Изилдөөнүн практикалык мааниси, анын тыянактары кылмыш-жаза процессуалдык мыйзамдарды өркүндөтүүдө ченем жаратуу процессинде; соттук практикада; жогорку окуу жайларынын студенттери үчүн кылмыш-жаза процессуалдык укук курсун окутууда, ошондой эле окуу-методикалык материалдарды даярдоодо; укук коргоо органдарынын квалификациясын жогорулатуу тутумунда колдонулушу мүмкүн.

У. Асанованын диссертациясы аяктаган өз алдынча илимий изилдөө болуп саналат, анда кылмыш-жаза процессуалдык илими үчүн мааниси бар жоболордун жыйындысы камтылган, аларды практикага киргизүү кылмыш-жаза сот өндүрүшүн өркүндөтүүгө өбөлгө болот.

У.А. Асанованын “Кылмыш иштери боюнча коргоо тараптын купуя сырды коргоону камсыз кылуу көйгөйлөрү” деген темадагы диссертациясын КР УАКнын талаптарына толук жооп берген жана диссертациялык кеңеште каралышы мүмкүн болгон жаңы илимий изилдөө катары кароого болот, ал эми анын автору **Асанова Умутай Алибаевна 12.00.09** – кылмыш – жаза процесси, криминалистика; ыкчам-издөө ишмердүүлүгү адистиги боюнча юридикалык илимдердин кандидаты даражасын ыйгарууга татыктуу.

Илимий жетекчи:

юридика илимдеринин доктору, профессор

Токторов Э.С.

